

УДК: 619:616.5

Клецов А.М., аспірант (vetsua@gmail.com),**Улько Л. Г.**, д.вет.н., професор ©

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

**ПОШИРЕННЯ ПАТОЛОГІЙ ШКІРИ У СОБАК В УМОВАХ
ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ВЕТДОПОМОГА» М. СУМИ**

У даній статті автор наводить, аналізує та узагальнює статистичну інформацію даних стосовно поширення патологій шкіри у собак, що свідчить про значне збільшення випадків захворювань шкіри. Встановлено, що на сьогоднішній день патології шкіри у собак складають значну частку серед всіх хвороб, які реєструються у собак. В роботі автором наведені дані стосовно частоти виникнення таких захворювань залежно від породи, віку, пори року та зроблені відповідні ґрунтовні висновки на прикладі конкретної клініки, що функціонує у місті Суми. В даній статті не було встановлено чіткої породної схильності щодо досліджуваної хвороби, однак при цьому було відмічено перевагу уражень саме у німецьких вівчарок. Автор довів, що захворювання шкіри відмічаються у собак різних вікових категорій, однак при цьому була відмічена перевага виникнення патологій шкіри у віці від 1 –го року до 3-х років. Виходячи з отриманих даних, а також узагальнюючи та аргументуючи отримані результати, нами не було встановлено чіткої сезонності виникнення захворювань шкіри. При цьому автор констатує та робить наголос на тому факті, що збільшення надходження собак з питань виникнення захворювань шкіри має місце саме у весняно-літній періоді. Крім того доведено та зроблено відповідні висновки, що серед досліджуваних собак з патологіями шкіри частіше за все має місце реєстрація збудників змішаної інфекції.

Ключові слова: бактеріальні мікроорганізми, грибкові збудники, змішана інфекція, статистика, породна схильність, вікові категорії, сезонність, захворювання шкіри, умовно-патогенна мікрофлора, бактеріальний фолікуліт, піодерма, маласезійний дерматит.

УДК: 619:616.5

Клецов А. М., аспірант, **Улько Л.Г.**, д.вет.н.

Сумський національний аграрний університет, г. Суми, Україна

**РАСПРОСТРАНЕНИЕ ПАТОЛОГИЙ КОЖИ У СОБАК В УСЛОВИЯХ
ВЕТЕРИНАРНОЙ КЛИНИКИ «ВЕТПОМОЩЬ» Г. СУМЫ**

В данной статье автором приведена, проанализирована и обобщена статистическая информация данных относительно распространения патологий кожи у собак, что свидетельствует о значительном увеличении случаев заболеваний кожи. Установлено, что на сегодняшний день патологии кожи у собак составляют значительную долю среди всех болезней, которые регистрируются у собак. В работе автором приведены данные относительно частоты возникновения таких заболеваний в зависимости от породы,

возраста, времени года и сделаны соответствующие основательные выводы на примере конкретной клиники, которая функционирует в городе Сумы. В данной статье не было установлено четкой породной предрасположенности к исследуемой болезни, однако при этом было отмечено о преимуществе поражений у немецких овчарок. Автором доказано, что заболевания кожи отмечаются у собак разных возрастных категорий, однако при этом было отмечено преимущественно возникновение патологий кожи в возрасте от 1-го года до 3-х лет. Исходя из полученных данных, а также обобщая и аргументируя полученные результаты, нами не было установлено четкой сезонности возникновения заболеваний кожи. При этом автор констатирует и делает упор на том факте, что увеличение поступления собак по возникновению заболеваний кожи имеет место именно в весенне-летний периоды. Кроме того, доказано и сделаны соответствующие выводы, что среди исследуемых собак с патологиями кожи чаще всего имеет место регистрация возбудителей смешанной инфекции.

Ключевые слова: бактериальные микроорганизмы, грибковые возбудители, смешанная инфекция, статистика, породная предрасположенность, возрастные категории, сезонность, заболевания кожи, условно-патогенная микрофлора, бактериальный фолликулит, пиодермий, маласезийный дерматит.

UDC 619:616.5

Klyetsov A. M., postgraduate (vetsua@gmail.com)
Sumy National agrarian university, Sumy, Ukraine/

DISSEMINATION OF LESIONS OF THE SKIN IN DOGS IN A VETERINARY CLINIC "VETHELP" SUMY

In this article the author shows, analyzed and summarized statistics data on the spread of lesions of the skin in dogs, which indicates a significant increase in cases of skin diseases. It is found that, to date skin pathology in dogs constitute a significant proportion of all diseases, which are recorded in dogs. In this paper, the author presents data regarding the incidence of such diseases, depending on the breed, age, season and made the appropriate solid conclusions on the example of a particular clinic, which operates in the city of Sumy. In this article, there was no consistent breed predisposition to the disease under study, but it was noted the superiority of lesions in German shepherd dogs. The author has proved that skin diseases have been reported in dogs of different ages, but it was noted mainly of the pathology of the skin at the age of 1 year to 3 years. Based on the data, as well as summarizing and arguing the results, we have not been established a clear seasonality of diseases of the skin. The author finds and focuses on the fact that the increase in revenues from the appearance of the dogs skin diseases occurs precisely in the spring and summer periods. In addition, proven and appropriate conclusions that among the studied dogs with abnormalities of the skin occurs most often register pathogens mixed infection.

Keywords: bacterial microorganisms, fungal pathogens, mixed infection, statistics, breed predisposition, ages, seasons, skin diseases, pathogenic microflora, bacterial folliculitis, pyoderma, dermatitis malaseziyny.

Вступ. На сьогоднішній день питання діагностики, лікування та профілактики патологій шкіри у собак у ветеринарній практиці є актуальним та недостатньо дослідженим вітчизняними науковцями-практиками. Причинами виникнення захворювань є, насамперед, зниження загальної резистентності організму, а також паразитарні, імунологічні та алергічні реакції організму тварин. Умовно – патогенна мікрофлора, що є імунологічним бар'єром шкіри собак при несприятливих умовах переходить у патогенну і викликає ураження шкіри [1, 2]. Відомо, що серед інфекцій шкіри найчастіше реєструються тварини з бактеріальним і грибовим ураженням. За даними авторів [3, 4], серед бактеріальних збудників реєструють *St. pseudointermedium*, *St. aureus*. До грибкових відносяться *M. pachydermatis*, *Candida albicans*. При цьому варто акцентувати увагу на тому, що переважна більшість як закордонних, так і українських авторів вважають, що у виникненні захворювань вікова та породна схильність відіграє значну роль [5, 6]. Так, серед патологій бактеріального походження реєструються наступні: бактеріальний фолікуліт, піодерма. Грибові хвороби частіше представлені маласезійним дерматитом [7, 8, 9].

Матеріал і методи дослідження. Об'єктами дослідження були собаки з ураженням шкіри. Для проведення дослідження були взяті дані з журналів обліку та реєстрації хворих тварин протягом останніх трьох років, зокрема у період з 2011 по 2013 років.

Результати дослідження. Перш за все слід зазначити, що за досліджуваний період – з 2011 по 2013 рр. до клініки «Ветдопомога» у місті Суми з різними захворюваннями в середньому надійшло 5300 голів собак, серед яких налічувалось саме з ураженням шкіри 145 голів, а це склало 5,3% від загальної патології. Варто також підкреслити, що порівняно з 2011–2012 рр., захворювання шкіри у собак реєструвались частіше у 2013 році (табл. 1).

Таблиця 1

Частота виникнення патологій шкіри у собак залежно від породи, n = 145

Породи	N	%
Німецька вівчарка	38	22
Кокер-спаніель	28	19,3
Лабрадор	20	13,7
Мопс	20	13,7
Кавказька вівчарка	11	7,5
Такса	8	5,5
метиси	7	4,8
Чихуа-хуа	6	4,1
Шар-пей	5	3,4
Той –гер'єр	5	3,4
Мініатюрний пудель	3	2
Всього	145	100

Джерело: побудовано автором на основі даних з журналів обліку та реєстрації хворих тварин клініки «Ветдопомога» у м. Суми за період 2011–2013 роки

Так, до клініки у 2011 році надійшло 4587 собак, з них із хворобами шкіри – 134 голови, що відповідно становить 4, 6% від загальної кількості хворих

тварин. У 2012 році кількість хворих тварин за аналогічною ознакою сягала 4098 собак, з них на ураження шкіри припадало 128 собак, а це відповідно склало 5% від всіх хвороб.

Отже, у табл. 1 представлені результати дослідження випадків захворювання шкіри у собак залежно від породи. Проаналізувавши отримані дані можна зробити висновок про те, що серед порід собак патології шкіри частіше за все виявляли у німецької вівчарки – 22%, а найменше – у мініатюрного пуделя – 2%. Отримані результати можна пояснити тим, що, можливо, саме такі породи собак більш за все зустрічаються у місті Суми, а також має місце їхня породна схильність до захворювання “хотспот”. Актуальності також набуває й питання дослідження частоти ураження шкіри тварин залежно від віку (табл. 2).

Таблиця 2

Частота ураження шкіри тварин залежно від віку, n = 145

Вік тварин	n	%
Від 1-го місяця до 1-го року	18	12,4
Від 1-го року до 3-х років	53	36,5
Від 3-х до 5-и років	37	20
Від 5-и до 8-и років	25	16,1
Від 8-и років і старше	12	8,2

Джерело: побудовано автором на основі даних з журналів обліку та реєстрації хворих тварин клініки «Ветдопомога» у м. Суми за період 2011–2013 роки

Як видно з табл. 2, динаміка виникнення патологій шкіри у собак позитивна й залежала від їхнього віку. Зокрема, ми можемо впевнено говорити про те, що тварини у віці від 1-го року до 3-х років реєструвались частіше за інших вікових категорій, і становили відповідно 36,5% від загального обсягу хворих тварин. Однак окрему увагу варто й приділити тому факту, що найменше з ураженнями шкірного покриву реєструвалось собак віком від 8-и років і старше, що склало 8,2% відповідно. Ми можемо припустити, що саме у цьому віці собаки більш чутливі до шкірних захворювань.

Поряд із зазначеними вище факторами, неабиякої значущості набуває й фактор збудника (табл. 3).

Таблиця 3

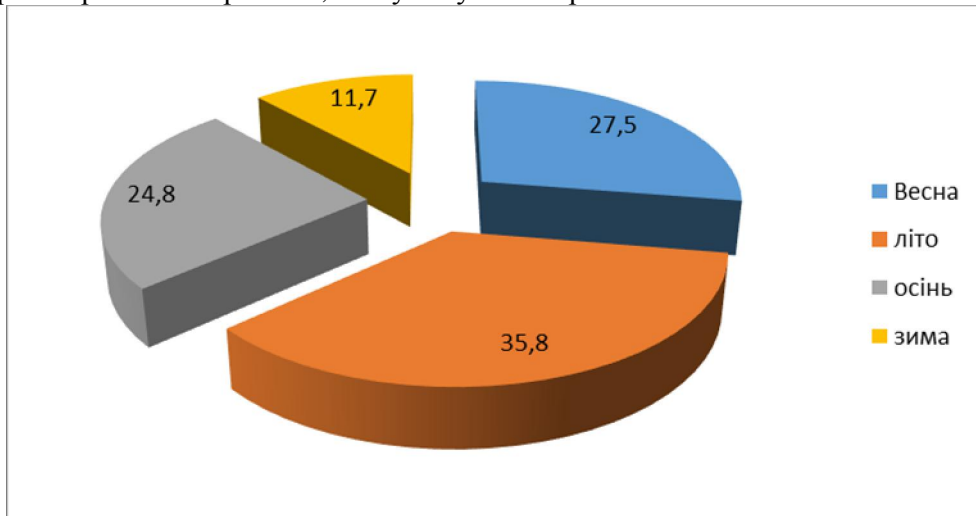
Частота виникнення захворювань шкіри залежно від збудника, n = 145

Патології	n	%
Паразитарні	15	10,3
Бактеріальні	35	24,1
Грибкові	32	22
Змішані	63	43,4
Всього	145	100

Джерело: побудовано автором на основі даних з журналів обліку та реєстрації хворих тварин клініки «Ветдопомога» у м. Суми за період 2011–2013 роки

Так, проаналізувавши дані, представлені в табл. 3, ми можемо зробити висновок про те, що виникнення патологій шкіри у собак залежно від виду збудника в період дослідження частіше за все були спричинені змішаною

мікрофлорою, що відповідно склало 43,4%. Також варто констатувати і той факт, що, за даними проведених нами досліджень, найменший відсоток склали паразитарні збудники, зокрема – 10,3%. Можливо, це обумовлено тим, що грибкові або бактеріальні інфекції є первинним, а також, на відміну від паразитарних захворювань, можуть бути і вторинними.

Рис. 1 Динаміка виникнення захворювань шкіри залежно від пори року, $n = 145$

Джерело: побудовано автором на основі даних з журналів обліку та реєстрації хворих тварин клініки «Ветдопомога» у м. Суми за період 2011–2013 роки

Слід також відмітити, що при дослідженні поширення патологій шкіри не було відмічено чіткої сезонності на частоту виникнення захворювань шкіри у собак, однак була виявлена тенденція з питань виникнення захворювань шкіри саме у весняно-літній період. Зокрема, на рис. 1 представлені дані щодо виникнення захворювань залежно від пори року. Так, у літній період було зареєстровано найбільше хворих тварин, що склало 35,8%, найменше хворих реєстрували у зимовий період, що склало 11,7% відповідно. В першу чергу, поширеність шкірних захворювань залежить від температури повітря протягом року. Зокрема, у спекотний час інфекції більш сприятливі для поширення, а також має місце і активність паразитів саме в цей період.

Висновки. Таким чином, проаналізувавши отримані дані у результатах проведених нами досліджень, можна зробити висновок про те, що виникнення патологій шкіри у собак не мають чіткої тенденції щодо породної або вікової схильності. Однак при цьому варто акцентувати увагу на тому, що нами було виявлено, що частіше реєструються захворювання саме у німецьких вівчарок. Крім того, доведено, що, патології шкіри найчастіше проявляються у віці від 1-го року до 3-х років, а пік захворювань припадає безпосередньо на весняно-літній період.

Перспективи подальших досліджень. В перспективі плануються діагностичні дослідження тварин з ураженнями шкіри.

Література

1. Патерсон С. Кожные болезни собак / С. Патерсон. – Москва: Аквариум, 2000. – С. 15–43.
2. Benginson E. Atlas des pyodermites canines / E. Benginson. – Paris: Med'com, 2000. – P. 16–26.
3. Helton K. Small animal Dermatology / K. Helton, A. Werner. – Willy-Blackwell, 2011. – P. 26–35.
4. Pover H. The role of breed in canine skin disease / H. Pover, P. Prelaud. – Veterinary focus. – 2011. – P. 10–27.
5. Элизабет Лунд Распространение атопического дерматита у собак / Элизабет Лунд Veterinary Focus 21. 3/ 2011 С. 32–34.
6. Hidehisa SAEKI Guidelines for management of atopic dermatitis / Hidehisa Saeki, Masutaka Furue, Fukumi Furukawa. - Journal of Dermatology. – 2009. –№ 36. – P. 563–577.
7. Jan Hall Superficial pyoderma, secondary to the hairless nature of the breed / Jan Hall, Natalie Keirstead. – Can Vet J. Feb, 2005. – № 46. – 183–184.
8. Борисевич В. Б. Хвороби шкіри у собак / В. Б. Борисевич, К. С. Медведєв, Н. А. Ігнатенко Вісник Білоцерківського дер. аграр. ун –ту. – Біла Церква, 2000. – Вип. 11, ч. 1. – С. 5–8.
9. Мокроносова М. А. Значение дрожжеподобных грибов в патогенезе атопического дерматита / М. А. Мокроносова / Алергология . – 2005. –№ 4. – С. 25–29.

Рецензент – д.вет.н., в.о. професора Тибінка А.М.